

Lekcja

Temat: Kontrreformacja – reforma katolicka

1. Sobór trydencki
  - a. Sobór – obrady najważniejszych dostojników kościelnych pod przewodnictwem papieża
  - b. 1545-1563 – obrady soboru trydenckiego (Trydent)
  - c. Cel soboru
    - Reforma (odnowa) Kościoła katolickiego w reakcji na ruch protestancki
2. Postanowienia soboru trydenckiego – kontrreformacja albo reforma katolicka
  - a. Potępienie protestantów i uznanie ich za heretyków tzn. chrześcijan, którzy odrzucają prawdy wiary podane przez Kościół katolicki
  - b. Ustalenie katolickiego wyznania wiary – katechizm trydencki
  - c. Papież głową Kościoła i najwyższym autorytetem w sprawach wiary
  - d. Duchowni muszą skupić się na przekazie słowa Bożego wiernym
  - e. Przypisanie biskupom tylko jednej diecezji
  - f. Biskupi muszą przebywać w swoich diecezjach, a proboszczowie w parafiach
  - g. Podniesienie poziomu wykształcenia duchownych poprzez kształcenie w seminariach duchownych
  - h. Założenie indeksu ksiąg zakazanych, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się poglądów protestanckich
  - i. Wzmoczenie działalności inkwizycji – sądów kościelnych, służących do karania heretyków
3. Działalność zakonu jezuitów (Towarzystwo Jezusowe)
  - a. 1534 r. – założenie zakonu przez Ignacego Loyolę
  - b. Cel:
    - Wdrażanie postanowień soboru trydenckiego, działalność edukacyjna i misyjna
  - c. Formy działania:
    - Edukacja: kolegia jezuickie i szkoły wyższe
    - Misje chrystianizacyjne poza Europą
    - Wykorzystanie sztuki jako formy przekazu religijnego (np. teatr)
    - Funkcje doradcze na dworach niektórych władców
4. Wojna trzydziestoletnia
  - a. Przestrzeń i czas
    - Rzesza Niemiecka, 1618-1648
  - b. Przyczyny:
    - Pośrednia: konflikt na tle religijnym między protestantami a katolikami
    - Bezpośrednia: wyrzucenie przez okno zamku w Pradze cesarskich posłów katolickich przez protestanckich parlamentarzystów czeskich (defenestracja praska, 1618 r.)
  - c. Skutki:
    - Pokój westfalski w 1648 r. : utrzymanie podziału politycznego i religijnego Rzeszy Niemieckiej, ograniczenie możliwości narzucania poddanym przez władcę określonego wyznania
    - Olbrzymie zniszczenia materialne, straty w ludziach (ok. 1/3 mieszkańców Rzeszy)
5. Zmiany w Kościele katolickim w wyniku kontrreformacji
  - a. Powołanie urzędu nuncjusza, jako reprezentanta papieskiego w poszczególnych krajach
  - b. Zaangażowanie Kościoła w rozwój nauki, m.in. historii, astronomii, archeologii:
    - Początek badań nad historią chrześcijaństwa
    - Reforma kalendarza na zlecenie papieża Grzegorza XIII (kalendarz gregoriański)
  - c. Wykorzystanie sztuki jako formy przekazu treści religijnych:
    - Malarstwo, rzeźba, literatura, architektura, zdobnictwo artystyczne
    - Przepych w sztuce o tematyce religijnej miał symbolizować potęgę Boga i Kościoła

